

Nro. 44.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bésten, Kedden Juniusnak 1030 napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

Nagy méltóságú Galanthai Eszterházy Miklós
Ő Hercezségét, a' Sz. István Rendjének nagy
keresztését, Tekint. Soprony Vármegyének örö-
kös és Fő Ispányát, a' Cs. Kir. Felső Kamará-
sát 's valóságos titkos Tanácsosát, és a' Kir. test-
őrző Nemes Magyar Seregnek Fő Hadnagyát,
öseinek tündöklő érdemeire, és maga személyes
virtusaira, 's a' Fels. uralkodó Auszriai Ház eránt
sok ízben bizonyított hívségére nézve, a' néhai
Gróf Gyulay Sámuel vacans derék Magyar gya-
log Regementjének tulajdonosává tenni méltosza-
tott Fels. Urunk.

X x

Nagy méltóságú *Dezséri Bachó János* Úr, Cs. Kir. valóságos titkos Tanácsos, Tek. Krassó Vármegye Fő Ispánja Ő Exc.jának azon alázatos kérését, melly szerént koros idejére, és gyakran változó egészségre nézve, azon fok elzúndától fogva igen dithiretessen folytatott Fő Ispáni hivataljának terhe alól fel szabadittatni kívánt, Ő Cs. Kir. Fellege kegyelmessen tellyesíteni akarván, helyette, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancelláriának Referensét, Cs. Kir. udvari Tanácsos, Méltos. Báró *Pichler József* Ő Nagyságát, azon Tek. Vármegyének Fő Ispánságot vellelő Administratorjává tenni méltóztatott.

Magyar Ország.

Posonyból Majusnak 28-ik napján.

Ezen folyó hólnapnak 25 ikén tartatott a' 6-ik közös ülése az Ország Statussainak és Rendjeinek kedves Nádor Ispányunk előülése alatt, a' mellyben Ő Kir. Fő Herczagsége a' jelenvölt Karoknak és Rendeknek elsőben is arról tett jelentést, hogy Ő Csász. és Kir. Felsege álhathatossan el tőkéllette legyen azu magában, hogy Magy. Ország törvényes Constitutióját és szabadságot mindenkor sérthetetlenül fel tartsa, és hogy a' két Magy. Királyi korona őrzök választását ezen napra határozta meg. — Minekutánna tehát az utolsó Ország Gyüllése után, modo provisorio, Ő Cs. K. Felsegétől Kir. Korona őrzökké tétetett urak, úgy mint Nagy méltóságú Miháldi *Splényi József* és Török szentmiklósi Ifjabb *Almássy Pál* Ő Excellentiájok a' Gyüllés palotájából ki mentek volna, *Atzel István* Palatinalis Itilömetter, az ez eránt költ Kir. Resolutiót, és az Ő Csász. Kir. Felsege által ki nevezett Candidatusoknak neveiket el olvasta, a' mellyben: *Első Kir. Korona őrzöknek*, fellyebb nevezett Miháldi B. *Splényi József* Cs. Kir. titkos Tanácsos Úr Ő Excellentiája, Gróf

Aponyi Antal Tólna Vármegyei Fő Ispán, és B. Prónay Gábor Gömör Vármegyei Fő Ispán Ő Nagyságok; második Korona őrzőknek pedig, Cs. Kir. Status Tanácsos, Arad Vármegyének Fő Ispánnya, Melt. Ifj. Almáffy Pál Ő Excellentiája, Gróf Erdödi Pálffy József, a' Fels. Magy. Kir. udvari Cancellarián Referens Consiliarius, és udvari Consiliarius, Mélt. Loffontzi Gyürky István Torontal Vármegyei Fő Ispán Ur Ő Nagyságok candidáltattak. Ezután Ország Birája, nagy méltóságú Szentiványi Ferentz Ő Excellentiája egy rövid de szép orációt mondott, mellynek végződése után, a' jelenvölt Ország Statuffai és Rendjei, az Ő Kir. Felsége által provisorie tétetett korona őrzőket, eddig ditsiretellen folytatott hivataljokban, úgymint, B. Splényi József Ő Excellentiáját az első, és Ifj. Almáffy Pál Ő Excellentiáját a' második Kir. Korona őrzőlégtben, közönséges felkiáltás mellett meg erősítették, és a' Gyűlés palotájába bé hivatták. Mind ketten szép köszönő orációt mondottak Náadorispány Ő Kir. Fő Herczegségének, és a' jelent volt Ország Statuffainak és Rendjének.

Ezek meg lévén, Náadorispány Ő Kir. Fő Herczegsége a' jelenvölt felsőbb és alsóbb rangú urasággal együtt a' Primás Palotájában mentek, a' hova Ő Cs. K. Felsége is, a' szokott ceremóniával, úgymint, az Apostoli keréknek és Sz. István Kir. mezitelen kardjának előtte lett vitelével oda bé menvén a' trónusba le ült, és minekutánna Náadorispány Ő Kir. Fő Herczegsége, rövid orációjában alázatos jelentést tett volna arról, hogy az Ország Statuffai és Rendjei, az Ő Cs. K. Felsége által provisorie Kir. Korona őrzőkké tétetett Ireméllyeket azon hivataljokban meg hagyta; Ő Cs. K. Felsége is választásokat helybe hagyta, és ekkor mingyárt, a' választott és meg erősített Kir. Korona őrzők, a' *Decretale Juramentum*nak előttök Kir. udvari Fő Cancellá-

rius elmondása után, a' hitet Ő Cs. Kir. Felsége kezébe le tették. Az első Korona őrző, Fels. Fejedelmünk erántok mutatott kegyelmességet szép deák oratióval köszönte meg. — A' Fels. Császárné és Királyné, *Lovisa Fő Hercegné Asszony*, a' volt Toskánai Nagy és Fő Hertzege, a' volt Majlandi Fő Hercege *Ferdinánd* kedves feleségével, és két kedves fiával, úgymint *Perencz* és *Ferdinánd* fő hercegekkel, nemkülömben *Albert Sax-Tesseni* Kir. Hercege, azon Palotának galleriájáról nézték ezen tzeremoniát.

Posonból Majus 29 ik napján.

Tegnap tartatott az Ország Rendeinek közös ülésék, mellyben, Ő Császári Királyi Felsége, az a' kegyelmes Resolutiója, mellyet az Ország Statuainak és Rendeinek azon alázatos Repraesentatiójokra, mellyet Ő Kir. Felsége kegyelmes Postulatummjaira, avagy kívántágaira benyújtottak, és a' mellyet, a' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurirnak 665 és következő lapjain, Erd. Olvasóinkal mi is közöltünk summásan, kegyelmessen adotti, olvastatott el. Minekelötte Ő Felségének kegyelmes maga meghatározását maga valóságában, és úgy, a' mint ki adatott, meg küldhetének, summásan ekként írjuk le: Az Ország Statuainak és Rendeinek Majus 29 ikén 1802 elzt. költ alázatos Repraesentatiójokból nagy örömmel vette Ő Felsége:

1) hogy a' Statufok és Rendek Ő Kir. Felsége nek azon atyai gondosságát, melly szerént a' Magy. Katonaságnak szaporitását, és mindenkor tellyes számban való tartását, a' jelen való időnek környülállásaihoz képest, szükségesnek itilte, meg esmérték, 's háladó szivvel vették. Annakokáert a' Statufoknak és Rendeknek azon magok le kötelezéseket, melly szerént azon tárgy elfközlésének módjáról tanátskozni kívánnak, Ő Cs. K. Felsége kegyelmessen venni méltóztatik.

2) Azt is örömmel vette Ő Felsége, hogy az Ország Statuffai és Rendjei a' Contributio öregbitésének szükséges voltáról, és arról is meg legyenek győztetve, hogy hanemha a' szorongató szükség kényszerítette volna arra Ő Felséget, soha se kívánta volna annak öregbitését. — 3) Kegyelmessen meg egyez abba Ő Felsége, hogy a' Deputatio, a' Magy. Katonáság öregbitésének, és tellyes számban való tartásának módját ki dolgozza, és hogy Ő Felsége is azon dolgokat, a' mellyeket annak jó móddal leendő eszközésére szükségesnek itil, Nadorispány Ő Kir. Fő Hercegségével közleni fogja. — 4) A' mi a' Contributióknak két millió forinttal leendő öregbitését illeti, reményli Ő Felsége, hogy ez eránt való feleleteket, és azt is alázatosan Ő Felsége eleibe terjeszteni fogják a' Statufok, mit fognak ebből a' summából contributióba szálni, és mennyivel kívánnyák a' fő árrát szaporítani. — 5) Kedvesen vette Ő Cs. Kir. Felsége, hogy az Ország Statuffai és Rendjei, az adófizető szegény népen könnyíteni kívánván a' kvártélyozó és általmarshirozó katonaságnak tartásából származni szokott deperditáknak kegyelmesen leendő elharitásokért esedezzenek. — 6) Hogy a' 6 12 és 24. Krajczárosoknak folyamattjoktól, és a' régi bankó-tzeduláknak ujakra leendő felváltásokról, valamint arról is, hogy minden, azok miatt következhető kár elfordítódjék, atyáiképen gondoskodott Ő Felsége. — 7) A' mi pedig az Ország Statuffainak és Rendjeinek Magyar Kereskedétt tárgyzó esedezéseket illeti, tellyes tehetsége szerént azon leszen Ő Felsége, hogy, a' mennyire a' Status környülállásai időről időre engedni fogják, azt előmozdítja, 's öregbitse, Mellynek bizonyságára mostantól fozva kegyelmessen meg engedni méltosztatik Ő Felsége, hogy minden életnek neme külső Országokra szárazon és vizen ki vitetődhes.

senek. És minekelőtte ez a' fontos commerciális dolog munkába vétetődne, az Ország Statuffainak és Rendjeinek ez eránt való kívánóságokat Ő Királyi Felsége tudni kívánnya. — 8) Hogy pedig a' jelenvaló Ország Gyűlése sok időre ne húzódjék, most tsak azok a' deputationalis Actak, a' mellyek a' törvényes dolgoknak jobb móddal, és rövidebb úton való folytatásokat, a' kereskedésnek valólagos kútfejét, a' Cambio-Mercantilis törvénykönyvet, a' melly nélkül a' Nemzetnek hitele nem lehet, és az arvák substantiájának folytatását tárgyazzák, vétetődjenek elő, a' többi pedig jövőre időkire halasztatódjék, s. a. t.

Pesthen, Majus 23-ik napján. 1802.

A' Bécsi Udvari Játék szinnek azon Tagjai, a' kik először Pápán adták elő Játék-darabjaikat, í e is le érkezek. Nem nyerhettek engedelmet az ottan lévő Játék-szin Directiójától Játék-darabjaiknak előadására, a' két városban lévő Játék-szinnek, mellyek a' marionettbábukkal jádzóknak szentitva állana; és így kénytelenítettek *Budán* a' Fak úr házában, *Pesthen* pedig a' Római Herc egnél lévő színházban jádzeni. Először *Budán* adnak elő *Medea* nevezetű Melodráma, és illy cím alatt: *A tejváros leány és a vadász* egy énekes Játékot. Öröm 's bámulás lepte el mind azon jelenlévőknek szívüket, a' kik a' dolog valóágát képzeln tudták; az egész Pápának várkozáat fel yül halatta a' mondott Játék-daraboknak előadása 's hangos tapsolással muratta ki mellyes meg elégetését. Egy a' maga nem-be első tárgyat látott a' szép tudományoknak baráttya, és csudálta ezen idegeneknek tsak nem vakmerő feltéteeket, eleve képzelnén, melly számtalan 's terhes fáradozásokba kerülhetett az actionak a' nem értett szavakhoz való alkalmaztatása, de egyszeremind örömmel néz:

né ezen feltételek a' lehetőségig tökéletes tolye-
sítését; látta továbbá a' Magyar nyelvnek még
az idegen szájba is kedves folyamatját a' musi-
kához szabott beszédekbe is. A' Publicumnak
meg elégedését illy értelmű szavakkal fogadta el
Nussöll ezen kis Társaságnak Kormányozója:
*„Nagy Nemzet! A' nyelv pallérozásra tett ipar-
kodásaimnak jutalmául egyebet nem kívánok annál,
hogy kalálom után így szólhass félőlem: Az öreg
Nussöll meg érdemlette volna, hogy Magyar tejet
szopjon. Más nap Pestre jöttek által, 's ugyan
azon Játék darabokat itten is előadták. Harmad
napra ezután újra előadván itten Ariadne Nak-
suson nevezetű melodramát 's a' fent nevezett
énekes Játékot, tsak nem egészen Uraságokkal,
de egy általlába jó ízlésű nézőkkel telt meg a'
Játék-szín, a' kik újjontan öröm tapsolásokkal
mulatták ki háládatos bámúlásokat, melyre Nus-
söll, illy formán felelt: „Csekély a' Tehetség,
nagy az akarat, de még nagyobb azon Kegyelmes-
ség, mellyel méltóztattát fogadni Nagy Nemzet!
s. a' t.*

Vajha ezen Nemes szívű idegennek (a' kit
hogy nem a' haszon keresés vezérel, a' néző he-
lyeknek tsekély árrokból és szűk vóltokból elég-
gé ki tetzik) serkengetései fel buzditanának már
egyszer beönnöket ezen hasznos Inffitutumnak meg
állapítására. Vallyon miért szégyenlenénk egy
idegennek oktatásait követni? Nem hasonlók e'
a' Nemzetek az egygyes emberekhez abba, hogy
valamint ezek bátrabban és sebesebb lépésekkel
mehetnek egy okos kalafúznak vezérlése után,
mintha magok erejek által kéntelenitnének a'
setécségből ki botorkázni; úgy, a' melly tökél-
letességekre századok el folyása alatt jut egy
nemzet, azokat az esztendőknék sebes szárnyain
éri el, ha más pallérozottabb nemzetek nyom-
dokait 's oktatásait követi.

Egy ízót tehozzád *Nussöll* Nemes Idegen! a'

ki a' szomszédságnak kötelességeit olly szépen teljesited. Ha Te vólnál arra ki rendelve, hogy Nemzetünknel tántorithatatlan lábra állited a' Játék izint! Ha ezen nagy tziel Te reád bízott vólna! Ne hadd magadat el rettenteni az elé kerülhető akadályoktól, mert nagy ditsóffég várja jutalomúl a' Te igyekezeteidet. Erdemeid már is meg magyarositottak, 's nagyobb jussal nevezheted magadat Magyaroknak Hazánk természetfi fainál, a' kik annyok eránt tsak annyi háladatossággal sem viselhetnek, hogy nyeivekenn beszéllenének. Ha eddig lelt iparkodásidnak érdemlett jutalmát még nem vetted, tulajdonítsd azt a' Nagy emberek sorsának, kiknek tsak a' jövődö maradék esméri meg érdemeit. — Vajha én egy lehetnék azon gazdagok közzül, kik érdemeidhez szabott jutalmat adhatvának Te néked! Vajha leg a' ább értéfedre adhatnám, melly háladatos érzéssel vagyok, 's vagynak velem erántad minden igaz Hazafiak!

Erdély Ország.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Kolozvár April, 21 dikén. El nem mulathatom, hogy ne jelentsem a' Kurirnak azon közönségesen érzett fájdalomunkat, mellyel illetett minket egy nagy érdemü férfiúnak, Tiszteletes Tudós Pákei József Úrnak, a' Kolozvári Unitárium Collegium Philosophiæ 's egyszersmind Rector Professorának, Erdélyi egyik Királyi Könyv Censornak, és ugyau Erdély országi Unitarium Fő Consistorium Generalis Notáriussának, Februarius 12 ik napján, életének 43-ik esztendejében, gutta ütés miatt hirtelen következett halála; kiben az Oskolai Iffuság egy bölts oktatójától, nevelő Előjárójától, az Unitarius Státus egy igen nevezetes érdemes tagjától, ritka talentumú, 's kedvesegü emberétől fosztatott meg — egész városunk fájlalja azon derék Professor Úrnak halálát —

alsó — felső minden Rendekből, Religiókból, példátlan számmal öfzve sereglett pompás sokasága díszesítette Martius 21. ik napján, a' Kolosvári Unitarium Templomban igen szép egy Prédikációval és oratóióval tartatott utolsó tiszteffég térélt.

Nagy Britannia,

Az Alsó Parlamentumnak Majus 3 ikán tartott gyűlésében (v' mint a' 10 ik Majusi Londoni levelekben olvassuk), *Windham* Anglus Exhadi minifter igen nagyon sürgette azt, hogy a' végső békeffégnek vóltaképen leendő meg vizsgálásra egyik valamellyik nap határozattaffon meg vizsgálására egyik valamellyik nap határozattaffon meg. Egyszermind igen marczongó szókkal tellyes Oratóiót mondott azon alkalmatossággal: „Az Elbai szigetnek tulajdonává tetele által, úgy mond ő, igen derék kiköő helyet nyert Frantzia Ország a' Közép tengerben. — A' vala a' *Lünevil ei* bekeffégben meg határozva, hogy ez a' sziget a' Toskánai N. Herczagléghöz tartozzon. Midnem mivel a' Frantzia Kormányfék? Toskánának a' nevét *Hetruriára* változtatta által, 's az által azon szigetet magiévé tette.“

A' második punctum *Lovisiánát* északi Amérikanak gazdag tartományát eványozza, a' melyet a' Madritti kir. udvar Frantzia országnak által engedett. Minden igaz szívű Anglusnak megborzad annak meg gondolásán a' szive, hogy ezen által engedés által Frantzia Ország hamar nélkül való nagyra vágyodásának ajtó és kapu nyittatott. Ez a' *Loviliána* tartomány olly mérges kigyó a' Frantzia kézben, a' melly egész Amérikat el nyeli idővel. Franczia Országok, az előjáró békeffégek két irással való meg erősítése után, ollyan vólt maga viselete, hogy minden más időben újabb öfzve szövethetésre léptek.

vólna az Európai Hatalmasságok. Mivel meg nem elégedvén ő avval, hogy mi a' mi Frantzia foglágba esett embereinkért meg fizettünk; még azokat az Orosz hadi seregeket is tartanunk kellett, a' mellyeket ellenünk fordítottak vólna, és éppen e' végből adott Frantzia Ország azoknak új köntöft és fegyvert. — Ekként gunyolnak, 's ekként nevetnek ki egész Európa izeme láttára bennünkei: “

„Málta szigetére nézve, a' békefféges alku-
dozások alatt, valóságos *hokust-pokust* jádzott Fr. Ország, és azon vitézi Rendnek valósággal minden classisait öszve zavarja. — Mivel fogják a' Maltai Rendet tartani? Maga a' sziget nem tarthattya, de Anglia sem. — Tehát másoknak kell azt tartani, de ezek is fogják azt igazgatni. — Továbbá az határozatott meg az Amiens-i békeffégekben, hogy azon egy tengeri hatalmasfágnak hat hajójánál több a' Máltai kikötőhely-be bé nem evezhét. — Hogyha ujjobban háború talál lenni, Spanyol Ország és Hollandia ismét a' Frantziákkal kaptsoollyák magokat öszve; következésképen 18 hajói fognak oda bé evezni a' mi ellenlégeinknek, minékünk pedig hat hajónál többel oda bé menni szabad nem leszen. — A' Fels. Szárdiniai Királyt egésztien és egy átallyában szabad tettzésére hagyták minísterjeink Frantzia Ország-nak s. a. t. Több mástárgyáról is beszélt, ezen kívül Ex-hadi miníster *Windham*, és illy kifejezéssel végzette beszédjét: — „A' Frantziák úgymond, az egész Angliai Publicum előtt meg tapodták az Amiens-i gyalázatos békeffég által a' Habeas Corpust, 's végtére így kiáltott fel: Hát ugyan jóvá leheté ezt a' békefféget hagyni? “

Egy kevés halgatás után, miníster *Addington* (a' ki azon martzongó oratió-nak meg táfolására, a' mint észre is lehetett venni, nem készült) fel kelvén így szólott: „Leheté, úgymond, a' király

ministerjeit azért ótsárolni, hogy egy mástól nem függő fejedelem (a' Hebruriai királyt értette) a' néki adatott Eibai szigetet, Fr. Országának által engedte? a' mit az érdemes Orator Lovizianáról szólott, én azt meg nem engedhetem. Ez a' Frantzia kézbe esett tartomány, az oda való egyarányúságot el nem rontya. Továbbá, igazságtalanság e' az, hogy Anglia azokért a' hadi foglyokért, a' kik zsóldjában voltak, fizessen? A' Frantziától függő Cizalpina Respublikának, Olasz országi Respublikává lett által változtatásáért hadat kell e' miénkünk inditanunk, kiváltképen, a' midőn a' több Európai Hatalmasságok azt béhúnyt szemekkel nézik? &c.

A' Felső Parlamentum gyűlésében is azon hangon beszélt Lord Grenville, a' mellyen Windham az Alsó Parlamentumban. Mint igen káros és Angliára nézve igen gyalázatos békelességet úgy rajzolta le az Ammienfit. — A' szárazon, úgy mond ő, minden egyarányúság semmivé tétellett, — Tellyességgel nem kell ellenségeinknek hinnünk. A' szárazról is ki akarják a' Frantziák a' Britanniai kereskedést rekesíteni. — Jobb lett volna az ily békelességnél a' háború. — Minénkünk az egész világ kereskedése kezünkben volt — minden Frantzia kikötő helyeket zárva tartottunk — e' világnak minden commandirozó katona örölésait birtuk. Melly igen alá fog most a' mi kereskedésünk szállani! Végtére azt kívánta Ex-minister Lord Grenville, hogy a' Frantziákkal kötött békelességnek vezedelmes volta, egy alázatos instánsiában Ő Királyi Felfégének terjesztésék szemei eleibe, és kéretteffék meg mély alázatossággal, hogy a' leg hathatósabb védelmező állapotba méltóztasson az Országot helybeztettetni. — Lord Pelham ellenben azt sürgette leg inkább, hogy adattassék Ő Kir. Felsegének tudtára, hogy a' Parlamentum mind a' végbe ment békelességes feltételeknek bétellyesítetésekre, mind

az Ország egészségének, és a' Kir. Koronai dítsófélegének fenn tartására gondot tart. — Lord *Pelhamnak* javaslására 122, a' Lord Grenvilleére pedig 16 voksok adattak.

A' mostani Anglus hadi minifter Lord *Hawkesbury*, négy egész órát tartott oratióban felelt a' Lord Grenville és Windhám Exministereknek ellenvetéseikre. — Ebbe igen fontos okokkal meg mutatta azt, hogy minekutána minden frigyesei el hagyták volna Angliát, tanátsosabb volt békefféget kötni, mint a' kétséges kimenetelű háborút folytatni. — Igen jó esett, ugymond ő, hogy előbbi sok traktáinkat meg nem újítottuk. — Néhányaknak meg újításokban, Szárdíniáért Szabaudiát, az Aultriai Háznak Alsó Belgionot kellett volna meg igirajunk, és meg szerezniük. A' vámbéli háborúban sokkal többet fogunk mi a' Frantziáknál nyerni. A' Frantzia *Rumnak*, avagy nádmézből főtt pálinkának, és égett bornak meg tilalmazása által sokkal több kárt teszünk mi a' Frantziáknak, mint sem ők az Angliai manufacturáknak bé nem botsarásokkal megteünk. A' ki pusztított Sz. Domokos szigetét keveset fog nekik használni. — Azomban kélsz vagyok én azt meg vallani, hogy a' jelenvaló időnek környüllállasi közt minden békeffégek kétséges ki menetelű legyen. De azért még sem lehet annak álhatatlan volta, akadályúl annak meg szerezésére. — A' jót, mihelyt lehet, mingyárt két kézzel kell kapni, és nem is kérdeni, meddig tart. — Egyébaránt Frantzia Országának jelenvaló belső állapotja állandó békefféget igir, noha én azt nem tagadom, hogy ottan most is olly nagy mértékben van a' nagyra vágyodás, mint volt az ennekelőtte való kormányozások alatt. — Végtére Lord *Hawkesbury* is azt sürgette az Alfó Parlamentumban, a' mit Lord *Pelham* a' Felsőben.

Más fontos dolog is fordúlt az Alfó Parla-

mentum 10-ik Májusi ülésében elő, de mivel tíz és tizenkét forban azt elő adni nem lehet, azonban más tárgyakat sem mellőzhetünk el hideg vérrrel, ha élünk, a' jövő poszta napon fogjuk azt érdemes Olvasóinkal közölni; most pedig ez egyget jegyezzük meg.

Lord Grenville, és Windham Exministerek szavaikból, azt a' következéfft lehet ki húzni, hogy Angliának Frantziákkal kötött békeállása hosszú ideig tartó nem léfzen. — A' nevezett Exministerek és az ő tzimborás társaik, mind nyilván, mind alattomban azon iparkodnak, hogy azon veszedelmes háborúnak fáklyáját, a' melly tíz elztendőig fok pufztitást tett Európában, újokban meg gyújthassák. — Majus 10 ikén a' Lloyds nevű Londoni híres kaffházban 100 guinét tettek fel 7-re fogadásból, hogy még e' most folyó elztendőben el fog a' háború kezdődni. — Az illyetén szerentsétlan történeteknek töbnire bizonyos barometruma, az úgy nevezett közönségesfundusok, avagy a' Status obligatioi betsének hirtelen lett alább szállása is ide tzelőznek, mellynek következendő okait adja a' Londoni Publicus, ugymint; Pitt Úrnak minifteriumba való vissza tételésének nagy tehetőségét, az Angliai armádiának erőss lábón való maradását, az önként fegyvert fogott polgári katonaságnak elnem osztatását, és azokat a' martzongó beszédekét, a' melyeket a' Parlamentumoknak gyűlléseiben, az Ammienli békeállásnak végbe menetelétül fogva a' háborút óhajtó exministerek mondtak.

Hogy a' Frantzia Országi mészze látó, és a' környülállásokat jól meg egyeztetni tudó Politicusok ezt már észre vették, azon rövid oratióból, mellyet Generál Sahuc, a' Tribnatusnak 15-ik Májusi gyűllésében mondott, nyilván ki tettzik. Ó a' Frantzia armádia, minden erős és rettentő lábón való meg hagyatasának szükséges voltat fok gyökeres okokkal meg mutatta. —

„A' mi Kormányfűkűnk ugyan, mond ő, a' régi gyűllőllégnek ki irtására mindent végbe vitt; de néhány Hatalmasságoknak nagyra vágyódások, és egy kir. kabinetumban történt minifterialis változás, a' politicus épek fénylő kárpittját újokban homályal borithattya b. A' a' virágzó állapot, a' mellyhez mi sebes lépésekkel megyűnk, a' mi földűnknek gazdagitaga, és a' mi kormányozásunknak módja, annak a' nemzetnek irigységét, a' melly az utolsó háborűban, az egész világot fel fegyverkezettette ellenűk, újokban tűzbe hozhattya. Meg gyógyűlnak ugyan az egoismusnak, avagy maga felettűbb való szerűtűnek sebjei, de annak még is meg maradnak a' sebhelyei. — Nem a' békeffűes traktaktól, hanem az erőtől függ a' békeffűgnek tartósága. — Hogyha háborűra készűltök izűntelen, soha se felhetek a' háborűtól. Azért mindenkor erűs lábön tartásokat meg az ármádiát; más hatalmasságok is ezt mivejik.“

Frantzia Respublika.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Az első Conzul, a' mint Párisból Majus 13 ikán írják, egy szép udvari kápolnátskát készűtetett a' Conzularis palotában magának, mellyet a' Parisi Muzeumból vett igen szép felsűlettel ékesűtetett fel. — A' három egymással szorosfan őlzve őzövetkezett Hatalmasságok, úgy mint a' Frantzia Kormányfűkű, a' Herurial, és Spanyol Országi Királyok, igen kű önűssen gondolkoznak a' vallás dolgára nézve. — Az első, a' Római Sz. Papával, kötűtt Concordata szerűnt, minden egyházi dolgokat, a' Constitűtió alá rekesűtett: a' második, a' maga Aprilis 15 ik napján közűrsűgessűtett Kir. parantsolatjában, minden egyházi dolgokat, papokat, Érsekeket, Pűspűrűket, egy szűval mindent, a' mi a' vallást, egyházi fenűtűket,

's több e' féleket illet, a' Római udvar kórmán-
nya alá vetett; a' *harmadik* pedig tudniillik a'
Spanyol Király, a' Sz. Pápa, és Fr. Kormányfő
közt kötött Concordata által figyelemetessé tétel-
tetvén, olly reformatiót kíván maga birodalma-
ban tenni, mint a' minéműt néhai *II. József* Császár
tett az Auszriai Monarchiában. — A' 19 ik Maju-
si Monitörben egy tikkely van bé iktatva, a'
mellyben a' Hetruriai Királynak egyházi dolgo-
kat tárgyazó rendelései, a' Frantzia Concordata-
val öszve vettvén, nem igen kedvező pennával
itiltetett meg.

Azon circularis levélben, a' mellyet a' belső
dolgokra ügyelő Fr. minifter, polgár *Chaptal* az
ezen fontos kérdésre nézve: *Hóltig való Conzula-
nak kell e' Bonapartét választani?* az Olztalybéli
Præfectusokhoz küldött, a' többiközt így szóllott:
„A' Nemzet, *ugymond*, a' maga leg főbb hafzná-
ról való vokólásra hivatott öszve. — Most már
attól függ, hogy azt a' szetentsét, a' mellyel él-
ni kezdett, állandó fundamentomra építse. — A'
jelenvaló kórmányfő az előbbeni független-
éget meg fojtotta, a' békefféget meg szerzette. a'
vallást helyre állította, Európának bámulását ma-
gára vonta. — Jól érzi azt a' nép, hogy Bona-
partét az isteni gondviselés rendelte néki. Ő nál-
la nélkül a' régi gyűlölség, a' régi roszra való
hajlások, és a' régi rendeletlenségek ismét lábra
kaptak volna. — Minden bölts intézeteket, egy
szóval, minden jót, a' mellyben most részt ve-
szünk, ő állítja állandó lábra.“ — Egy hallatik
hogy az első Conzulon kívül több Cozul nem
leszen ennekutánna, és hogy Conzul *Cambaceres*
a' Törvényhozó Tanátsnak, Conzul *Lebrun* pe-
dig a' Tribunatusnak hóltig való Előülői fogá-
nak lenni.

Harmadszori Hiradás.

A' mostani időkhöz képest, a' midőn a' közön-

féges igyekezet, a' mesterlégeknek és tudományoknak nagyobb tökéletességre tételoz, a' Birkák, 's a' gyapju nemesítése, melly minden Gazdának, különösen pedig a' Magyar Hazában lévő Birkásoknak nagy hasznára válik, kü önös figyelemtefféget 's vigvázást érdemel. Noha pedig több jószágoknak Birtokosai, sok esztendőök elforgása alatt törekedtek ezen hasznos tétel elérésére; mindazáltal igyekezeteket a' tagadhatatlan hasznos haszító felvém gyapjújú kó-oknak ritkasága, 's drágasága hátráltatta. Hogy tehát ezen akadályos elhárításának, arra leg jobb eszköz az, ha a' selyem gyapjús kosoknak száma szaporittatik. — Ezen tekintetre nézve hírül adatik, hogy nagy Méltóságú Eszterházy, Szarukó (Horstlein) nevű ezen T. N. Sopron Vármegyében fekvő Uradalmában, melly Sopron Városán felyül a' Bétsi úttól két orányira fekszik, nem tölömben T. Tolna Vármegyében lévő *Ozorai* Uradalmában, ezen folyó esztendőben Szent Jakab Havának 1-ső napjától fogva, Mindszent Havának végéig 2500 darab legu jobb fajtu selyem gyapjúju kosok, minden darab 15 Rh. forinton el fognak adattatni, 's kiknek kiknek szabad lesz az említett számból tettezése szerént annyit ki választati, a' mennyire szüksége lesz. A' kik az említett kosokból venni szándékoznak, magokat, vagy Bétsben a' Hertzegei Ház Tifzttartójánál, vagy Kismártonban az alább irt Gazdaság igazgatójánál, akár pedig ő Hertzege Uradalombeli Tifzttartoinál jelenthetik. Költ Kismártonban Május 12-dikén 1802-ben.

Nagy Méltóságú Hertzeg
Eszterházi Uradalmainak Gazdaság igazgatója által.

* * *

A' mai újság mellett küldjük Egyiptom Híriájának U. árkuffát Erd. Olvasóinknak.

D. D. S.